Leto III. V Celji, dné 15. septembra l. 1893. Štev. 26.

DOMOVINA

Izhaja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo poštljati uredništvu in zbor frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Velja za celo leto 2 gld., za pol leta 1 gld., za četrt leta 50 kr. Naročnina naj se pošilja: Upravništvo „Domovine“ v Celji

„Slovensko politično društvo“ v Mariboru

imelo je občni zbor v Mariboru dne 8. t. m., ki je bil mnogobrojno obiskan. Došli so rodoljubi iz Šmarja, Konje, Ptuja, iz Ormoža in iz Celja ter mariborske okolice. Navzoči so bili državni poslanci Mihael Vošnjak, dr. Gregorec, Robič, dalje deželna poslanca dr. Jurtela in dr. Radaj. Govorili so gosp. dr. Gregorec o notranjem položaju, dr. Hrašovec o javnih napisih, dr. Rosina o slovenskem urednovanji, Dragotin Hribar o razvoju obrtnosti mej Slovenci.

Sprejele so se naslednje resolucije:

I.

Z ozirom na to, da se dotične naše zahteve skoraj nikoli, zakonite, da tudi stroški, ki tak ne bi bili veliki, nikakor ne pusteje v poštev, kedar je treba popraviti staro krivico, potrjuje občni zbor slovenskega političnega društva pravem interpelacij, katero so stavili slovenski državni poslanci v 229. seji drž. zbora, 22. marca 1893, slovenski narod smatra vse samoumevnike napise in uradne pečate c. kr. uredov na slovenski zemlji kot krivično in neokonito zadaljenje svojega narodnega čuta in narodnih pravic ter izreka nado in prošnjo, da se kakor hitro mogoče dosežejo in pravedi odpomore tem nedostatkom ter da se uvedejo pri vseh c. kr. uradih, v krajih, kjer biva slovensko ljudstvo, brez izjeme dvojezični napisi in uradni pečati.

II.

Občni zbor slovenskega političnega društva sklene naprositi c. kr. vlado, ali da v izvršenje zavnopravnosti izda ministersko naredbo v smislu člena XIX. državnih osnovnih zakonov z uporabo člena 11. o vladni in izvrševalni pravici, s katero se zanikate določna raba narodnega jezika pri ustmenem in pismenem občevanji z narodom v vseh uradih ter da kontroluje izvrševanje te naredbe.

b) Da se izda naredba, s katero se zahteva kot dokaz za jezikovno znalnost političev potrebnega praktičnega izpita v slovenskem jeziku.

c) Da se v ta namen ustanove na vseučiliščih na Dunaji in v Gradcu stolice za potrebne praktične discipline v slovenskem jeziku, ozirama, da se ustanovi pravna akademija v Ljubljani.

d) Občni zbor protestuje zoper uvedenje nemškine kot državni ali poštovni jezik.

III.

Občni zbor slovenskega političnega društva sklene naprositi vlado:

a) Da naj se osnuje obrtno strokovna šola za Spodnji Štajer s sedežem v Celji ali Mariboru s slovenskim učnim jezikom.

b) Da se omnjeno po delih v obilnem številu obrtno nadaljevalno šolo s slovenskim učnim jezikom.

V društveni odbor za prihodnje društveno leto so bili voljeni gg.: dr. Josip Sernec, dr. R. Glančnik, dr. I. Mlakar, Fran Robič, dr. Fran Jurtela, Fr. Kukovec, dr. Iv. Dečko, dr. Ivan Križanič in dr. Fr. Radaj. Kot namestniki: dr. F. Firbas, Drag. Hribar in dr. J. Vrečko. — Več o tem važnem shodu poročamo kasneje.

Kdo je nesramen, ali dr. J. Foregger, državni poslanec, ali dr. J. Weiss vit. Ostborn, c. kr. davčni nadzornik v Ptuji.

Ptuj, dne 8. septembra 1893.

Letošnja slavnost slov. pevskega društva valovilo je le toliko čuznikarskega boja, toliko sraditih besedi in govorov, da se pač po vsej pravici sme imenovati pravo jabolko Eride. Dobro je to, da se med sebej kovanje samo Nemci in nemčurji.

Čitateljem slovenskih novin je znano, da je dan pred slavnostjo bil objavljen telegram, da vkljub nepopisljivim zapekam vendar godba ostane ostajatna. Kdor pozna razmere vrši takoj, da je bilo treba velike duševnih in materijalnih naporov, da se obstoječe zapeke. A ni na meji vemo, da je treba previšno postopati, vemo, da zaslna zagrenenem niti ni sveta dana beseda, če se gre za to, nas v zadrego spraviti. Odbor slovenskega pevskega društva najel je ptujsko godbo iz dvojnih razlogov; I. ker žalibog mesto Ljubljana že svoje lastne godbe nima. Ni povdarjano zopet, da žalibog te godbe ni; II. ker so tukajšni znamenjši mešani vsikrat nas z ozirom na slabe stanje godbenega društva pro-

No vsakih skoro sto, dvesto sežnjev biti kak potok s planine in teče — brez koristi? — v ravnico. A tam, pokraj njega, podigoče je sotrve pleniro in druge setve, ker ni od Boga deha! — Ni je vode — a vode teče pokraj njive! Oh neveljnost, kako gosto greši! —

Šola ljubljanska stoji na koncu sela, na lepi zdravini. V njej je 33 otrok, a učitelj je pop Savo Klisić, jeden najagilnejših črnogorskih mlajših duhovnikov, kteri se posvečeni preje, nego li se je samovala na Cetinji bogoslovja. Pop Savo je lep črnljen človek in lepega ponašanja; ne nosi ne brade ne dolgih las.

On se je jako lepo in prosto pozdravil z glavnim nadzornikom in z otcem protom svojim krajevnim šolskim nadgledникom, a tako hrataki tudi z učiteljem boljevičkim.

„Dobro ste mi došli gospodine! — Baš mi je velika želja na vas, da vas vidim tudi takaj v teh krajih, da morem z vami malo biti in pogovoriti“, reče on malo pozneje. — „Ste li se utrudili? — Pa kako, da niste došli na konju, po brez perjanika (telesnega strašnika)?“ —

„A čemu mi? — Ši se tudi apostoli peščice, mora menda tudi črnogorski šolski nadzornik pokušati, kako se živi in potuje po črnogorski. — Velik, zakaj ne slem s perjanikom? —

Ti smaš, pope; jaz ne ljubim vrišča ne parada. Jaz raje molčim pa delam. A tudi, ako sem došel sam peščice in brez perjanika, vendar

sili, da vzamemo njihovo godbo, ki je nimagrede dočakal omenjeno v resnici dobra. Ko pa je neposredno pred slavnostjo po nemškarskih listihh zastal kunder, zakaj nam je nenadno mesto Ptuj dovolilo godbo, za naše slavnost, je bil odbor ptujskega godbenega društva v zadregi: kajti naše pevsko društvo imelo je v rokah že svoj „shyškachen" t. j. pismeno pogodbo in je dalo tudi precej znatno „aro" godbenema društvu. Pri slednjem je načelnik c. kr. davčni nadzornik g. dr. J. Weiss vitez Ostborn in v odboru se nahaja tudi c. kr. notar Filaferro v Ptuji. Ta dva sta bila velel čemikarskega šimlra v hudej zadregi. Beseda bvez varoka prekoniti ne kabe. To sta vedela, kaj se zmore po tem disciplinarnim potem zgoditi. Odločnost nekaterih. Ählbog samo nekaterih ptujskih Slovencov je pa tudi poznata. Na enkrat se mene vifkari v stvar drž. poslanec znani dr. Foregger, ki poišče dva telegrama na dr. Weiss z narečkom, da naj godbo na vsak način odpove. Odgovor bil je celo plačan — a g. dr. Weiss molčí. Kaj hoče tudi storiti, naprej ne ve, nazaj ne sme. Torej ne da nobenega odgovora. To pa g. Foregetja silno razjari. V „vahtarici" z dne 31. avgusta 1880, mu to zaravnost očita ter piše naj drugim: „Was die Nichtbeantwortung der Drahtantwort betrifft, so kann diese Unverschämtheit nur derjenige in ihrem vollen Umfange erkennen der weiss, dass der Fragesteller (g. dr. Foregger) von dem betreffenden Beamten (t. j. dr. Weiss vit. Ostborn) wiederholt mit der Bitte um Protection belästiget worden ist." To stoji dosłovno v „vahtarici". K temu ni treba komentara. G. c. kr. davčni nadzornik dr. Weiss vit. Ostborn je torej kleč-pahnil okoli Foregetja in ga prosil protekcije. To je jako lepo. Na drugej strani pa tudi dr. Weiss in tjegovi prijatelji dr. Foregetja ali dolini ne ostanejo. Omenjeni listič antisemitskega značaja „Grazer Wochenblatt" piše v tej zadevi v štev. z dne 27. avgusta 1880 dosłovno takole: „Ja, der liberale Vertreter eines liberalen Reichsratswahlbezirkes hatte sogar die Unverschämtheit, die deutschnationalen Pettauer zur Rechtfertigung telegraflisch zu ersuchen, ein Geniestreich, der höchstens mit dem wettellern könnte, dass derselbe „Volksvertreter" bei einer Festlichkeit in der Leopoldstadt um einen hohen Preis das Bild des Herrn Rothschild erstand." — No, sedaj pa drugi čitatelj odgovori: kdo je neresnen: g. dr. Foregger ali g. dr. Weiss? Mi bi a Heinejem takole rekli:

Uns theut es schier leidlich,
Dass alle Welde st . . . . . .

Obadva gospoda naj svojega umazanega perila v prihodnje ne opirata v javnosti. Svetujemo njima, da naj se ravnata po izreku: „V hiši obešenega ne govori o vrvi." Ptujčan.

Celjske novice.

(**Volilni shod.**) V nedeljo dne 17. t. m. poročala bodeta državni in deželni poslanec Mihael Vošnjak in deželni poslanec dr. Josip Sernec svojim volilcem v Dolji pri Planini.

(**Toško radi šaljenja šasti**) vlekli je razvnatelj M. Trpotitz po dr. Schreyu iz Ljubljane, proti uredniku in izdajatelju „Domovine" D. Hribarju pri okrožnem sodišču v Celji. — Obravnava, če se bode vršila, biti ima enkrat po zimi, ker bode gradivo strašno zamotlo o nečlovečkem postopanju tega človeka.

(**Službe okrožnih zdravnikov**) so razpisane za sledeče kraje: Celje (za okolico), Sv. Jurij ob J. Ž., Vojnik, Dobrna, Žalec, Sv. Pavel, Vransko, Konjice, Loče, Oplotnica, Vitanje, Šmarje pri Jelšah, Sv. Štefan, Ponikva, Mozirje, Gornjigrad, Jurklošter, Trbovlje in Laško.

(**Okrajni odbor Celjski**) imel je svojo četrto letošnjo sejo dne 4. septembra ob drugi uri popoldne. V tej seji rešilo se je 41. predmetov. Med drugim se je sklenilo, da se prekinuje stvar v zadevi prevzetja občinske ceste iz Tehanjer na Ljubečno ter da se povabi deželni inžener, da napravi načrt in proračun za to cesto. Nadalje se je podelil štipendij na srednje-in vinarejski šoli v Mariboru letnih 120 gl. Jožefu Šribarju iz St. Pavla. Popravilo mostov in vodotokov na planinski okrajni cesti prepustilo se je Francu in Janezu Oset-u v Čnebel. Dirkarskemu društvu v Žalci dovolilo se je za dirko dne 24. septembra t. l. 25 gl. Drugi predmeti zadevali so navadno poravnavanje bolniških stroškov, odstranjevanje okr. cest in druge navadne stvari.

(**Prisega župana celjskega**) zvršila se je v roke c. kr. okr. glavarja dr. Wagnerja, 12. t. m.

(**„Germanenbund" v Celji**) To društvo obsojajoče po najvel iz renegatov slovenskih, bilo je na vilji, ukaz, radi prevelikega „škilenja v raji" razpuščeno. Zadnji čas!

(**Celje**) Od leta do leta množijo se pritožbe o slabih občinskih cestah. Te pritožbe vlodijo se navadno pri okrajnih odborih in včasi tudi pri c. kr. okr. glavarstvih. Okrajni odbori se poslužujejo svojih pravic ter zaukazujejo občinam, da popravljajo ceste in jih vzdržujejo v takem stanu, da se lahko in varno po njih vozi. Občine storije, kolikor je v njih moči; ali občine so dandanes tako prechlobne s svojimi spravili, imajo toliko stroškov, da jim z dohodki iz občinskih prikladi ni mogoče popravljati cest. Ako pride torej pritožba na občino zaradi te, ali one slabe občinske ceste, zaukaže se taistim, kteri jo potrebujejo, da jo popravijo in spravijo v dober stan; to pa se zgodi le deloma in drago leto je cesta zopet slaba. Da se te žalostne razmere s časom zboljšajo, treba je, da pobirajo občine posebne doklade za vzdrževanje občinskih cest, ali pa, da dovolijo okrajni zastopi posebne podpore za občinske ceste. Prvo ni lahko mogoče, ker so občinske doklade itak že previsoke. Okrajni zastopi so vedje korporacije, ki imajo vsako leto precej denarjev na razpolago. Okrajni zastopi imajo med drugim skrbeti za blagostanje ljudstva svojih okrajev posebno v gospodarskem oziru. Dolžnost okrajnih zastopov je torej skrbeti v prvi vrsti za dobre ceste v okraju in to ne samo za okrajne temveč tudi za občinske ceste; okrajni zastopi morali bi občine podpirati pri popravljanju in vzdrževanju občinskih cest s primernimi doneski, kakor stori to deželni odbor nasproti okrajem. Občine bi imele potem več veselja popravljati občinske ceste, kakor na zgolj stroje zaukaze. Priporoča se torej, da se slavni okrajni zastopi spopolnjujejo s to mislijo in priskočijo thožina občinam na pomoč.

(**Pregledovanje jetnišnic**) vršilo se bode v Celji v petek 16. t. m. po državnem nadpesvdnika grofu Gilsbacha.

(**Zadeva glede špitalskega pokopališča celjskega**) je od c. kr. namestnikova vstavljena. Radovedni smo kaj je vzrok?

Spodnje-štajerske novice.

(**Premembe pri d. duhovščini**) Č. g. I. Kapler, provizor pri sv. Križu pri Mariboru, postal je ondi župnik. Č. g. M. Šinko, župnik v Gor. sv. Kunigundi, je stopel v pokoj. Umrl je duhovnik č. g. I. Spende v Boštnj pri Gornjegradu, ki je till radi bolezni že brez službe. Star je bil že le 32 let. — Novomašnik, č. g. Iv. Kolarič pride za kaplana v Dramlje.

(**Premembe pri č. o. kapucinih**) P. Emanuel gre iz Celja v Gorico, P. Odilo iz Krškega za gvardijana v Celje in P. Ciril iz Celovca v Krško.

(**V Žalcu**) so praznovali v petek 8. t. m. 25-letnico ondotnega taborskega zborovanja 1. 1855.

(**Konjska dirka v Žalci**) bode v nedeljo dne 24. t. m. Začetek ob pol tretji uri popoldne. Točke naznajene bodo s posebnimi plakati.

---

bodo, jaz mislim, vspreljali me Crnuiliki kot šolskega nazornika in poslušali me bodo, kar jim povem. — Jaz sem dobel, ker mi je milo, da vidim, kakov je napredek v šolah, od kar sem vvedel v njih novo metodo in zov učni plan; da se uverim i sam, je li kaj napredka v njih in kaj delajo uštiešlji! So li opravne šole, česa treba že da se pripravi.

To mi je milo čutti, a se bojim, da ne bodeš bati popolno zadovoljen z mojo šolo, kajti znam, da strogo iščeš. — No hajdi; kakov mu drago. — Evo otec pesto je bil vočkrat pri meni, on zna, kako sem se trudil.

„Hajdmo dakle da vidimo" reče glavni nadzornik, potem ko se je pred šolo sedel in pogovarjajoč se z učiteljem in protom, malo odpočil od peškega potovanja. —

Uspeh je bil tudi v tej šoli jako dober. Kar so bila prašana deca, to so odgovarjala prosto, bistro in razumno. Samo v pevanji so bili slabi. No, toja jim nadzornik ni niti zameril, kajti je znal, da so črnogorska deca jako nemarni pevači. Že od 14. leta otrok začenja govoriti debelim glasom. To je mislim od vspetjanja gori doli po planini in od ostnega zraka. A tudi slab jim je potse nerazvit. Pesmi črnogorske so jako monotone. Pevajo jih dvoje in dvoje v glas in to, kakor se veli, iz vsega srca. Modulacije v glasu mogle bi se razvati preje disharmonija, zvečno premenjavanje. — Pri Črnogorcu je, morali reči, vse resnobno, tužno in žalostno. Tudi kedar plešo, on plešo ob navadne junaške pesme, ob poglihjah. — No časih, res da in poseino v crnuiških in podgoriških (v granici turiški) pesmah je tudi šale in humora.

Vsi spisi, kako so obiskali otroci šolo, kako so napeli, kedaj je in kakšna naredba prišla od glavnega šolskega nadzornika itd., bili so v redu. Jako dobro so obiskovali otroci šolo. —

Popu Savu je bilo ljubo, da je glavni nadzornik ostal zadovoljen z izpitom; a deca so odšli domu vesela in radostna, ker jim je on rekel, da so tudi deca črnogorska junaki na knjigi, kakor njihovi oči na polici in na nebu! —

Iz šole so šli že omenjeni potniki k učitelju in popu Savu na stran. On je živel v svoji hiši, kakih 10 minut od šole, ktero so tedaj upravo dosiđovali.

Takoj se je tu začelo pripravljanje za večerjo. Domačin priveja sam, kedar ima vsete; ker črnogorske žene nečeđeje zanjo pripraviti kaj „izvenrednega"; a pop Savu odhodil je tudi nekoliko sveta in zna tekaj boljšega zgotoviti. —

Tudi tu je bilo pri domačina dobrega vina, a tudi jako lepega sira. Po dobri in okusni bogati večerji prišla so na mizo tudi „jaja" in bela kava.

Glavni nadzornik je pogledaval nekako sumljivo na proza pa na jaja. Často mu je bilo čudovito, da povodi prineso po čeđa in večerji kuhanih jajec. Bilo je ta tudi „salata" in to iz uštiešlјevega vrta.

„To je od semen, ki si mi jih poslal. Vzrasla je tam mnogo kaj, česar niti ne znam kaj je. — Pokušam ti pozneje po večerji."

Glavni nadzornik nalavil je bil takoj prvo poletje razna semena od prvotnih zelišč, ki se seje in sadi pri nas; ker Črnogorci sejejo samo luk, boh, fažol, sočivo, rašpant in v nekterih krajih zimnje zelje, bože za živino in krompir. Salato so začeli sejati šele v novejšem času. Sejejo že, a jako redko, tudi paprika, kumare in peterniji. Od peternija ne jedó korena, nego samo zrnekajo listja kakor začimbo. — Kako so se čudili ljudje, kedar so videli bolto mrkvo, repo, pasternak, kolerabo, poletnje zelje, kapus, mesečarko, retkvo i. dr. — Malo po malo se bode udomačilo po uštiešlji tudi v Crni Gori vse povrtje, kteri rodi pri nas. Samo treba, da se nadzorniki črnogorski i zadalje ozirajo na zemlјo in na njene potrebe in da ne opustе, kar je zaželeno, nego da izsajajo v narod vse ono, kar je dobro in koristno tudi v materijalnem pogledu.

„Dober večer! gospodine" — reče nekdo za vratih.

„A, dobra ti sreča, pope Jovane! — A od kod takoj?" odgovori glavni nadzornik vlazečemu učitelju „glavodolskemu".

(Dalje prihodnjič.)

Naročilo. „Dolenjske Novice“ z dne 1. avgusta t. l. objavile so naši dopis, v kojem se recenzuje pevski večer, priejen od takajšnjega dolenjskega pevskega društva na Tuškovem vrtu dne 22. julija t. l. — Ne spotikamo se sicer v pretresovanje dotične recenzije, samo v obče naj bode rečeno, da je dotični dopis prav lepo in lakazvo sestavljen, da je pa iz pravega godbenega stališča pravo pot popolnoma zgrešil, a tudi ne da se motki zbor dol. pevskega društva kaj lepo razvija, ter da pridobiva vedno novih moči je pa vendar popolnoma nesnažna, kajti resnica je, da društvo žalibog vedno i vedno izgubija izvrstjoče člane, kar se nam v zadnjem času v dokaz zapovedana vrlečo se odhodnice in le zelo redkokedaj se pripeti, da vstopi kak nov pevec. Poglejmo samo par let nazaj, ki je moški zbor nastopal že z najmanj 20 pevci, mej tem ko jih štetje sedaj samo že 12, izmed kterih pa v kratkem zopet odhaja eden ali dva. Je li to isto lepo razvijanje ter vedno pridobivanje novih moči? „Dolenjske Novice“ so toraj jako slabo poučene ali pa so že morda hočejo žaliti?

Razvijalo se je naše pevsko društvo ob času takaj bivajočih gg. dr. Ferjančiča, prof. Perušeka, Starma itd., mej tem ko se sedanji kolegi navedenih gospodov odlikujejo s tem, da nu obračajo hrbet!

Resnica je, da je to društvo takaj jako potrebno, ker sicer bi narodno življenje popolnoma propadalo, kar se tiče zalavnih večerov itd. in čuditi se je le, da se tolikim gospodom, kteri se že priteženjo dobrim pevcem in tudi odločnim narodnjakom ne zdi vredno pristopiti kot izvrstjoči člani k temu eminentno važnemu narodnemu društvu. To je baš isto vestno izvrševanje narodnih dolžnosti, ki se tolikokrat pri polnih kozarcih slibi!

Imamo pa tudi še drugo vrsto odločnih „narodnjakov“, in sicer takih, ki se ne upajo poseboviti od takajšnje nemške kazine, boječ se sovoda, da bi teh par nemčurjev, kar jih še štetje Novomesto in okolica ne bodili več kupovali k njim. — Le tako naprej in začel bode kmalo brizi ostrejši veter od drugo strani, osobito od iste, kojj je na primer naš „Sokol“ največji trn v peti. —

Kako važnosti, da je ravno „Sokol“, ni treba natančneje razmotrivati, pač pa naj bode omenjeno le to, da ga je pri nas neizmerno treba; broji sicer malo izvrstjočih članov, ker so nu jih pobrali v vojske, a zrno je zdravo in razcvita se vidno posebno v tem času, od kar je voljen obče priljubljen dr. J. Šegula za starosto. —

Drugi brat, Ivan Cesar, pa je že nhaj pravi mojster v izdelovanji kipov iz lesa. Za neko takajšno kapelo je ustvaril te dni podobo Marijino, ki je vsak občuduje. Ivan se sedaj le uči na dunajski umetno-obrtni šoli in brez dvoma postane že umetnik prve vrste. Z dobro vestjo priporočamo vso Cesarjevo družino, da bi je č. cerkveni predstojniki podpirali z obilimi naročbami. „Svoji k svojim!“ —

Književnost.

— Izvestja muzejskega društva za Kranjsko. Urejuje Anton Koblar. Sešitek 4. Na prvem mestu čitamo koristno razpravo iz pisma arhivarja A. Koblarja. „Boj na Krajinah in zvezga pri Sisku pred 300 leti“, za katero razpravo je pisatelj zabral mnogo važnih podatkov v dobelnem arhivu kranjskem. Isto tako zanimljiva in za historike važna je razprava dr. Fr. Kosa, „Nekoliko črtic o turških vojskah“. Prof. Schneiggov spis „Slovenska osebna imena v starih listinah“ je vestno sestavljen in to tako jezikoslovcem kakor zgodovinarjem dobro služil. Stadija „Kranjski mahovi“, spisal S. Robič, je po sodbi strokovnjakov temeljita in zanesljiva. Mej „Malimi zapiski“ čitamo več interesantnih notic, izmed kterih omenimo samo tri: Prof. Rutar poroča o najnovejših izkopinah na Grčkem, arhivar Koblar popisuje dve podobi v cerkvi sv. Redegunde v Šenčurski farl, ravnatelj Šubic pa „Vrata iz l. 1638. v Kranji“. Sešitek je dodana lepo izdelana podoba iz Kranjskih vrst, katero je popisal ravnatelj Šubic. — O tem pretmeinitnem slovstvu za naše zgodovino sprogovoril bodemo obširneje. — Danes le izraziimo željo, da bi se štajerski rodoljubi malo bolj zanimali za „Izvestja“ ter nekoliko bolj podpirali glede naročevanja, kakor tudi glede dopisovanja.

(**Zbrani spisi Pavlina Pajkova s slike in životopisom pisateljeva.**) Prvi zvezek. V Celji, 1893. Tiskal, izdal in založil Dragotin Hribar v Celji. 256 strani v osmerki. Cena mehko vezanemu izvodu 2 kroni, krasno vezanemu izvodu 3 krone. Dobro, dobro! vekikrat sem, ko mi je založnik poslal jako okusno in elegantno kajigo z navedenim naslovom. Dobro, tudi narodno izobraženo ženstvo slovensko rada na dan! Omikani narodi imajo tudi pisateljice svoje, ne samo dobre gospodinje, dobre kuharice in šivilje. Pisateljice je tudi nam treba; vsaj jih imajo vsi večji omikani narodi. Sicer Pavlina Pajkova ni nova prikazen na slovenskem literarnem polji. Že 20 let je tega, kar se je zabela v solnčni Gorici javno s personom poskušati. In kakošno dovršenost je dosegla v tem času na strani svojega izobraženega, vrlo domoljubnega prof. dr. Janko-ta Pajka to spričujejo njeni zbrani spisi. V 1. zvezku se kaj lepo berejo iz njegovega pera životopisne in kajiževne črtice, v katerih resnično in ne pretirano slika dosedanje življenje in literarno delovanje svoje zakonske tovarišice, naše pisateljice. Te črtice naj bi brale vse slovenske učiteljice, da bi se enako pisateljici vnele za produktivno slovensko literaturo. Skoro polovico knjige obsegajo izvirne pesmi naše pisateljice; po vsebini, delosna tudi po obliki se sicer ne morejo meriti s proizvodi prvih naših pesnikov, a nekatere so vendar takeljube, da jasno kažejo po obliki in vsebini, da jih je napisalo sicer nežno, a izobraženo žensko pero. Take so n. pr. prva „poslad“, „sulza“, „moj zaklad“. Tudi trije prozajični spisi, ki so v 1. zvezku se lepo berei, namreč: Občutki na novega leta dan in noveli: „Odlomki ženskega dnevnika“ ter „Blagodejna zvezdica“. Želimo založniku že pri prvem zvezku veliko odjemalcev, da bode mogel še več drugih izdati.

(**III. Letopis slovenskih posojilnic.**) Po naročilu „Zveze slovenskih posojilnic“ sestavil Ivan Lapajne, ravnatelj meščanske šole v Krškem. Založila „Zveza“. Tiskal Drag. Hribar v Celji. Str. 57 v četverki. Ta letopis prinaša slično tvarino, kakor njegova prednika I. in II. letopis. Obširnejše je tudi tega, ker prinaša primerjenje pravil slovenskih posojilnic, postavo o zadrugah in med sebej. Nova članka sta „delovanje izven zveze slovenskih posojilnic stoječih faktorjev za slovensko posojilništvo“ ter „životopisi in nekrologi“.

(**„Dijaški koledar“**) za leto 1894 je ravnokar izšel. Cena trdo vezanemu izvodu 60 kr. Dobiti je pri Dragotin Hribarja v Celji.

Zahvala.

Vsem dobrotnikom, kteri so mi bodisiv v korist ubogo kaliko mladine tekoče kole, kjer danes imajo, ne odlor podružnice sv. Cirila in Metoda v Toharji, nakor tudi kakšno vodstvo iz sva zahvaljuje.

Proda se pod ugodnimi pogoji, radi vzrokov lahko v posestvom ali kmetom.
V kleti obstoji že vel let gostilna, trgovina z raznimi blagom, prodaja čebnega (lubeka), kakor tudi ljudje. 1884 zidaj narejen pri farni cerkvi na lepem prostoru. — Natančnejše se izve pri upravništvu „Domovine“ v Celji. (119) 3—1

Šivilja za ženske obleke

dobro izvežbana se takoj sprejme
pri **Karolu Rossman-ju**, Kolodvorske ulice
ši. 1., II. nadstropje. (121) 2—1

Po vsaki ceni!

Radi upravitve cheti prodajam: po vsaki ceni obrazce za dežne plaščе, jakete z ovčin, ovce ali volčini ovratniki, tako podlinino in navadne, kakor tudi s fino kožuhovino obšite jopice in suplenje (kožuhcinki), moške zimske rutasto in prenosne zimske pretrjalke. **KAROL ROSSMAN**, Kolodvorske ulice, 1., II. nadstr.

Po vsaki ceni! (120) 2—1

Učenec za trgovino mešanega blaga na deželi, sprejme se takoj. — Več pove upravništvo „Domovine“. (123) 3—1

Pratika za l. 1894.

dobiva se na debelo in drobno v trgovini
Drag. Hribarja v Celji

Vabilo.

Dne 21. t. m. ob pola 3. uri popoldne vrši se v društvenej pisarni izvrednski občni zbor **„Posojilnice in hranilnice v Šmarji pri Jelšah“.**

Vspored.

a) Poročilo o društvenem delovanji.
b) Dopolnitna volitev dveh udov nadzatva, ot.
c) dopolnitna volitev v nadzovništvo in
d) nasveti.

Šmarje dne 9. septembra 1893.

(118) 1 **Načelništvo.**

Posestvo

s celim gruntom proda se v **Spodnji Kot** ši. 1 pri **Laškem** za ceno **2500 gld.** Na isti posestvu rudi ob lahko 8 do 10 glav goveje živine. — Pogoji se zvedo pri

Matevžu Levrinc
Gornja Rečica ši. 45 pri Laškem
(116) 3—2 Gornja Rečica ši. 45 pri Laškem

Učenca

sprejme takoj pod ugodnimi pogoji

Anton Holzmüller
krojač in izdelovalj copičev v Celji, Grajska cesta (Grazerstrasse) štev. 14. (117) 2—2

Posestvo

pol ure oddaljeno od Celja

v prav lepi legi, 4½ joka zemljišča s pridelki in pohištvom vred je takoj pod prav ugodnimi pogoji za prodati. — Natančnejše se izve pri upravništvu „Domovine“ v Celji. (116) 3—2

Javna zahvala.

Ker svojih poslopij samega let nisem imel zavarovanih proti požaru, zavaroval sem jih one 5. malega travna t. l. po okrajnem zastopniku **Franca Kolšek-a v Polšali** pri domači

c. kr. priv. avstrijski zavarovalni družbi „Dunav“ na Dunaji,

katera tudi pri našem slovenskem ljudstvu uživa toliko zaupanja, in nisem mislil, da me bo tako hitro zadela požarna nesreča. Dopoldne ob 10. uri sem bil spavjet, in le tisti dan po 10 uroh, upepeljil mi je ogenj hišo in druga poslopja popolnoma. Čeprav nisem imel že pravice zahtevati odškodnine, kar je spravjen le to dne 7. mal. travna zvečer zamogel priti v Gradec in tudi nisem že plačal, požar pa je nastal popoldne, izplačala mi je vendar-le domača

zavarovalna družba „DUNAV“ na Dunaji

prostoroljno popolno škodo brez vsacega odbitka, za kar izrekam družbi in njenemu gospodu zastopniku **Kolšek-u v Polšali** ter gospodu učitelju **Lovrešku pri sv. Andraši**, ki so toliko storili zame, in globoočno svojega srca največje svoje hvalo.

Sv. Andraši nad Polšalo, dne 26. junija 1893.

Jožef Mlakič s. r.

Resnitost potrjuje: **Župnstvo Sv. Andraši nad Polšalo, 26. junija 1893.**

Prite: **Janez Hajnik** s. r.,
Mihael Leskovšek s. r.

(L. S.)

Žup. ur.: **Blaž Kolšek** s. r.
(119) 1

Računski zaključek

slovenskih posojilnic za leto 1892.

Tek. štev.	Posojilnica	Naše poročilo: <nespremenjeno> / <nespremenjeno>	Kolkovi, upravni stroški	Denarni promet v letu 1892 v gold.	Konecem l. 1892: Število vsakovrstnih vlog	Konecem l. 1892: Upotekani vsakovrstni deleži v gold.	Hranilne vloge: se obrestujejo s %	Hranilne vloge: Stanje konecem 1891 (goldinarjev)	Hranilne vloge: Stanje konecem 1892 (goldinarjev)	Posojila: Število %	Posojila: Stanje konecem 1891 (goldinarjev)	Posojila: Stanje konecem 1892 (goldinarjev)	Stanje konecem l. 1892: posojilo (goldinarjev)	Stanje konecem l. 1892: zaloga	Stanje konecem l. 1892: vsakovrstne terjatve	Čisti dobiček leta 1892	V leta 1892: upravni stroški	V leta 1892: dusek	V leta 1892: nepotrebne pritožbe	Stanje rezervnega zaklada konecem leta 1892	Tek. štev.
1	Celje	<nespremenjeno>	12	1,141,360	2,311	32,756	4%	121,008	404,905	4, 5%, 6	340,008	291,215	330	17,720	194,159	11,428	3,017	11	558	40,398	1
2	Vransko	„	2	152,112	799	2,690	5%	28,223	48,300	6	18,023	43,302		3,051	25,832	848	142			1,027	2
3	Prem	„	1	53,855	303	5,290			12,335	6		22,300		1,150		200	194			217	3
4	Ormož	„	11	420,020	740	21,600	5	118,886	154,000	7	143,018	161,173	14,734	2,295	1,902	2,567	1,059	232		25,400	4
5	Konjice	„	9	139,502	740	835	4%, 5	171,520	128,113	6	43,455	96,196		6,912	35,573	995	501			2,401	5
6	Sv. Lenart v Slovenskih Goricah	„	4	160,051	633	2,650	5	69,951	63,569	6	56,963	84,806	16,720	1,343	2,100	832	957			3,409	6
7	Sevnica	„	10	54,690	726	1,287	5	56,636	66,994	6	49,806	57,193	8,000	3,653		431	236			1,028	7
8	Ljubljana	„	25	291,154	454	30,025	4%, 5	168,418	165,197	6	113,134	192,983		31,297	14,023	2,554	981	130	141	56,109	8
9	Maribor	„	4	99,330	296	2,311	4	55,301	43,067	6	40,426	49,031	11,650	1,192	5,100	716	281			2,313	9
10	Maribor	<nespremenjeno>	11	966,644	2,907	43,340	4%, 5	549,005	520,123	4, 5%, 6	549,005	507,190		10,101	41,347	11,196	2,535	543	893	37,614	10
11	Makole	<nespremenjeno>	9	717,463	1,321	1,865	5	145,139	160,132	6	135,998	143,626		8,026	21,875	1,052	414		129	8,961	11
12	Gornji Grad	„	2	265,180	219	4,236	5	25,329	32,980	6	20,980	52,600		3,792	32,152	572	202		11	1,993	12
13	Gornja Radgona	„	1	67,546	106	2,250	5		39,321	6		39,295		2,001		92	295			508	13
14	Ptuj	„	9	1,128,111	3,166	56,656	4%, 5	316,980	414,016	6	461,521	565,591		5,931	19,825	7,213	3,278	321		42,000	14
15	Pilsen	„	9	19,398	301	690	5	8,301	8,304	7	10,202	10,231		564		30	190			1,620	15
16	Mozirje	„	18	571,600	596	5,956	4	246,135	265,996	6	291,006	330,957	20,000	2,530	304,991	344	1,617	30	271	7,222	16
17	Žalec	„	22	314,006	671	9,130	4%, 5	196,811	229,181	6	161,115	213,837		4,710	4,710	2,116	1,336	23	149	16,343	17
18	Slatina	„	9	13,697	315	315	5	10,027	10,939	6	11,503	16,606	7,295	350		396	55			1,498	18
19	Šoštanj	„	22	261,851	847	12,520	5	145,154	169,720	6, 7	148,184	156,656		3,200	4,893	600	1,053		353	14,414	19
20	Vitanje	„	3	117,600	311	1,170	5	36,135	37,633	6	36,966	71,013		1,215	4,900	459	293	27		1,556	20
20	Štajerska skup.			3,969,414	16,612	258,662		3,136,459	3,549,946		3,036,259	3,414,461	19,926	91,290	515,545	45,190	20,231	1,303	2,011	248,262	
21	Postojna	<nespremenjeno>	10	87,146	599	10,520	4%, 5	40,411	49,441	6	50,129	56,526		1,411	6,722	6,000	400	26	34	4,621	21
22	Črnomelj	<nespremenjeno>	8	270,613	647	3,002	5	153,092	163,475	6	139,143	149,939		4,146	18,300	2,281	500			8,166	22
23	Krško	„	8	195,955	562	5,205	4	56,296	56,606	6, 7	55,000	55,711		1,096	12,903	150	151	32	31	1,316	23
24	Ljubljana, <delno pom. društvo>	<nespremenjeno>	22	626,920	162	8,266	5	105,215	105,520	6	136,375	136,896		384	11,836	409	2,087	147		27,940	24
25	„ <brez in pom. društva>	<nespremenjeno>	7	96,602	187	4,210	5, 6	11,514	9,975	6, 7	11,514	11,484	1,000	600	300	48	323	33		1,628	25
26	„ <kmet. pom. za okolico>	„	11	529,304	542	11,194	4%, 5	147,914	159,864	5%, 6	165,075	159,656		19,635	19,228	2,321	1,051	200		11,053	26
27	Legatar	<nespremenjeno>	5	130,940	406	13,565	4	40,000	40,000	6	40,000	46,500		3,620	1,820	2,262	215	40	50	1,657	27
28	Motlika	<nespremenjeno>	12	1,273,867	257	9,630	4%, 5	22,067	236,170	6, 7	295,291	343,614		1,050	25,306	1,088	1,291	1,456		4,000	28
29	Vrhnika	<nespremenjeno>	11	479,926	26	8,100	5	95,079	95,200	6	255,905	254,848		12,977	34,900	2,567	1,097			10,856	29
30	Radovljica	„	7	304,754	55	5,500	4%, 5	18,115	63,620		16,670	57,811		1,512	14,126	186	185			126	30
31	Idrija	„	5	408,354	509	22,320	4	300,996	326,408	6	211,727	219,234		10,257	25,357	4,355	624	110	149	8,055	31
32	Žabnica	<nespremenjeno>	2	63,252	350	1,234	5	31,194	36,500	6	10,000	25,002		2,078		193	165			292	32
33	Kamnik	„	3	139,266	129	4,230	5	21,127	19,629		27,976	41,728		2,956	9,001	954	23		13	522	33
33	Kranjska skup.			4,000,600	3,196	107,607		1,259,148	1,311,611		1,406,121	1,660,631	1,000	51,992	195,293	18,463	8,657	2,612	292	91,235	
34	Jakčinje v Lobih	<nespremenjeno>	7	151,641	372	5,574	4%, 5	46,995	50,414	6, 7	50,154	58,230	2,000	1,439	100	633	127	61		2,126	34
35	Črna	<nespremenjeno>	2	33,216	113	572	5	6,000	14,000	6	8,242	16,825		638		377	165		25	306	35
36	Ljubno	„	4	15,900	132	1,540	5	35,441	40,614	6, 10	35,843	56,212		1,384		297	50			601	36
37	Žiljska fletnica	„	1	18,547	36	500	5	37,201	6,540	6		500		500	2,300		181			37	37
38	Gilanje	„	1	13,759	205	625	5	37,201	35,000	6	37,201	41,000		1,397	8,500	190	229	35		306	38
39	Sv. Jakob v Rožni dolini	<nespremenjeno>	20	335,218	1,413	38,169	4	91,013	99,500	6, 7	129,315	190,630		1,511	2,300	26	1,530		29	9,591	39
40	Celovec	<nespremenjeno>	5	49,011	222	3,113	5	29,254	16,219	6	34,475	49,658		451	6,000	120	90			1,461	40
41	Šmihel	„	3	90,200	416	2,268	5	37,183	41,075	6	41,325	46,344		70	1,500	600	123			1,521	41
42	Stara vas	„	3	82,192	339	2,160	5	35,276	49,915	6	36,675	52,156		636		502	125			442	42
43	Slovenji Plajberg	„	1	3,087	30	185	4	3,000	3,450	6	3,315	3,165		165	450	50			5	251	43
44	Suha nad Pliberkom	„	1	29,121	43	314	5		3,110	6		6,740		270	1,000	9	41			56	44
45	Tinje	„	3	10,171	83	549	5	2,121	6,564	6	7,540	6,295		313		1	63			19	45
46	Spodnji Dravberg	„	5	20,415	317	1,759	5	41,700	41,551	6	47,727	43,574		1,139		151	356			2,078	46
47	Velikovec	„	2	116,501	397	2,250	5	71,135	39,311	6	71,551	46,355	5,000	1,349	100	1,147	56			1,630	47
47	Koroška skup.			1,016,549	4,021	60,516		391,521	451,179		447,594	611,675	7,000	11,001	27,419	4,550	2,657	61	58	20,921	
48	Koper	<nespremenjeno>	9	39,956	331	1,655	4%, 10	19,111	19,449	6, 7	19,764	29,664	5,000	1,806	1	290	171			1,331	48
49	Gorica	<nespremenjeno>	9	121,667		10,500	4	67,330	71,317	6	69,867	100,014		4,651	600	2,296	830	55		1,992	49
50	Rabensko	„	3	2,016	51	5,067	5		757	6	7,541	3,611		795	180	51	45		4	50	50
51	Pulj	„	2	161,861	429	5,000	5	1,367	30,500	6%	8,754	32,113	27,203	2,516	140	600	153			131	51
52	Lojan pri Tratu	„	2	38,491	168	4,620						873	500	149	30	300	55	99		441	52
53	Sežana	<nespremenjeno>	2	19,187	42	561	5	5,001	13,641		800	11,133		175			7				53
54	Trst	<nespremenjeno>	1	20,276	114	5,161	5		15,000	6		19,613		229	1,062	155	384			114	54
54	Primorska skup.			403,456	1,135	32,164		93,807	151,748		106,726	197,157	32,703	11,702	2,866	4,000	1,691	154	4	10,953	
54	Glavna vsota: leta 1892		54	13,370,158	26,473	497,649		4,780,935	5,464,485		4,995,700	5,883,924	61,629	167,687	737,623	57,017	34,086	3,896	2,365	374,900	
	Glavna vsota: „ 1891		49	10,849,200	22,955	440,912		4,780,935	4,194,145		4,995,700	4,194,145	50,000	114,914	612,538	60,536	29,519	6,406	1,481	291,368	
	Torej v leta 1892 več nego 1891		5	2,520,958	3,518	41,737		1,259,185			1,015,570		11,629	52,773	125,085	3,481	4,567	3,510	884	83,532	

Celje, dne 1. julija 1893.

Predstojništvo društva »Zveza slov. posojilnic«: **Mihael Vošnjak** s. r.

Dotiskalo in uredilo Bratovž Biber, — Tisk Dečkovega zavoda v Celju.

(**Posojilnica v Šmarji pri Jelšah**) ima dne 21. t. m. izvanredni občni zbor. — Vspored je priobčen na drugem mestu.

(**Iz Šmarje pri Jelšah**) se nam poroča, da vinogradi niž posebno dobro ne kažejo. Škodovala jim je ali strupena rosa, ali so pa radi tega opešali, ker se dosta, dosta premalo ali celó nič ne gnoji. Američanke v kolikem vrtu pa prav lepo rastó.

(**Šmarje pri Jelšah.**) Naknemu okrajnemu šolskemu svetu bode kmalu konec, ker mu poteče šestletna doba; okrajni zastop mora že ta mesec voliti pet udov v okrajni šolski svet. Ta pravica okrajnega zastopa je gotovo najvažnejša in najimenitnejša. Pričakovati je od večine okrajnih odbornikov, da se bodo vsi brez izjeme volitve udeležili, da bodo volili soglasno pametne, značajne, skušene može, kateri se bodo v okrajnem šolskem svetu temu ali onemu na ljubo samo kimali. — Dne 18. t. m. vrši se pri nas premovanje konj za štiri okraje, namreč, šmarski, rogaški, konjiški in konjenski. Pričakujemo, da se bodo naši posestniki konjerejci skazali, kakor so se zadnjič vselej obnesli, ko je bilo premovanje bikov, da bodo prignali dosti in lepih kobil z žrebeti, žrebic itd. Premij v denarji bode mnogo in so tudi primerno visoke.

(**Okrajni zastop v Šmarji**) ima dne 21. t. m. občni zbor, in je mej drugim na dnevnem redu volitev 5 članov v okrajni šolski svet in imenovanje novega tajnika. Nadejati se je, da se izvolijo odločni in značajni narodnjaki, a ne kakni kimovci.

(**Toša**) je pobila v soboto dne 9. t. m. na večer med Ponikve, Šmarjem in Sladko goro ter napravila precej škode. Ubogi kmet, že tako pozno nu je neizogibna ta huda šiba!

(**Sajem v Šmarji**) dne 11. t. m. ni bil nič kaj živahen. Prignalo se je sicer veliko in lepe živine, a kupcev je bilo le nekaj malo. Cena živine je žalibožde že zmiraj prenizka.

(**Na Vidmu**) so se v nedeljo, 10. t. m. delila darila za dobre vspehe pri zelenem cepljenji ameriških trt.

(**Nemški list zoper nemške učitelje.**) Brez potrebe so „Graz Volksblatt" jeni zoper štajerski „Lehrerbund" zbornječi v Ptuji, čeh, da seje nemir med nemško in slovensko učiteljstvo. To bi bilo res, ako bi Slovenci ne imeli značajnega učiteljstva, katero se skoro vsemu nemških učiteljskih društev noče vež vdeležeti. Čemu pa tudi? Saj imamo domačih zborov na izbiro!

(**Na Vidmu**) ob Savi se vrši občinske volitve. Splošna želja je, voliti Španzom izobraženega domoljuba, ki bi vpeljal slovensko uradovanje kar od kraja.

(**Ogledovanje ameriških vinogradov.**) Dne 11. t. m. so si ogledali gospodje od deželnega odbora in zbora z dež. glavarjem grofom Wurmbrandom nove deželne, državne in privatne nasade ameriških trt v Pišecah in na Bizeljskem. Povodi so se prepitali o lepem vspehu nove vinoreje. — Isti dan so ali zastopniki krške kmetijske podružnice na Sromlje, kjer so se čudili velikim nasadom te vrste g. odvetnika vit. Thierry-ja z Reke. Vse o tem priobdrigič.

(**Nesreča nima miru!**) V sredo 6. t. m. je na Slatini padel Martin Šnigec raz jablano, ko je sad otresal, tako nesrečno, da je v dveh urah med strašnimi bolečinami umrl. Nesrečnež zapustil je vdovo z dvema nedorastlima hčerkama.

(**Z Ljubnega.**) Občinski odbor na Ljubnem izvolil je v svoji izvanredni seji dne 1. t. m. vi sokrožnega gospoda Karola viteza plemenitega Haupta v Gomilskem, z cirkom na njegove zasluge za okraj in posebno za občino, — svojim častnim občanom.

(**Kaj vam pomaga,**) če vi nemški in nemškutarski starci iz Brežic in Sevnice, ki ste se bili zleali pri „šulferajnfestu" v Sevnici, že tako „hoch" vpijete, saj te nič ne zuli. Kolikro truda in stroškov imate, da bi mladino slovensko ponemčili, pa vse zaman. Saj se proti reki ne dá plavati. Bali tako telko gre z vado nemško odgoju. Ko ste bili zadnjič lačne slovenske stroke v Sevnici nasitili in napili, so nazadnje vender le „živio" klicali, ko so se domov vračali. Eden takih veselih fantov je celo svojega tovariša z „nemškutarjem" pital, ko ni hotel „živio" klicati. Vidite, „kri ni voda" in vaši „jedeveri grobi" ne bodo nič tekali.

(**Iz gorenjegrajskega okraja**) se nam poroča: Odbor okrajnega zastopa gorenjegrajskega je imel dne 9. t. m. svojo prvo sejo, v kateri so je odborniškom določil njihov delokrog. Blagajnikom je bil soglasno izvoljen g. Jože Krajne, veleposestnik v Gornjemgradu, a čimer se mu je skazalo obično zaupanje, katero so mu hoteli nekateri spodkopati. Oskrbovanje okrajne ceste so prevzeli sledeči: g. Alojzij Goričar od vrazake meje do Hlizničkovega mosta na Savinji, g. Franc Spende od tam do Gornjegradu, g. Jos. Mikuš od tod do Steigrubena, g. Anton Matjaž pa dalje do kranjske meje. Cestnim komisarjem vse okr. ceste je bil izvoljen g. Alojzij Goričar v Mozirji.

(**Pogreb.**) V nedeljo dne 3. t. m. je bil v Gornjemgradu pokopan kaplan I. Spende. Ki je že dolgo časa bolehal. Zadnji čas je bil na odpustu v Bočni, kjer je 1. t. m. svojo duto izdihnil. Pogreb je bil veličasten; poznikal se je popoldne ob 2. uri iz Bočne spremljan od domačih č. g. duhovnikov, kolske mladine v Bočni in mnotica ljudstva. Drugi č. duhovniki čakali so spreved v spodnjem trgu, v cerkvi pa je imel pred. g. dekan Fr. Dovnik pridigo, v kateri je opisal življenje pokojnikovo. Spreveda na pokopališče so je udeležila velika mnotica ljudi, šolska mladina gornjegrajska in iz Bočne in 13. č. g. duhovnikov. Rakev so zakljali krasni venci. Pevci pa so zapeli vež pesem-falsetnik. Pokojni Ivan Spendbil je vesten duhovnik in blaga duša. Naj v miru počiva.

(**Nemško uradovanje.**) Okr. sodnija v Gornjemgradu poslala je v zadevi zapuščine po rajnem kaplanu I. Spende nemški depis, katerega je župnatev Bočna vrnilo, ker nikdar ni nemško uradovalo. To je poznemanja vredno.

(**Iz Tuhinja.**) Dne 29. avgusta pokopali smo tukaj vrlo gospo Marijo Mahanovo. Redko so pri nas že zavedne slovenske gospodinje, kar je kriva domača in šolska ženska vzgoja; ona pa je bila vzgledna! Blaga gospa Mahanova, katera nam je odšla prezgodaj, v najlepši dobi na Ónkraj, bila je ob jednem uzorna žena, skrbna in blagodejna mati svojim in zbogim! Spoštujte nje nauke in dejanja s tem, da ljubite in spoštujete vse, kakor ona in tako ste vredni nje potomci!

(**Podružnica sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico**) ima dne 24 t. m. zborovanje. Gostje so vabljeni. Odbor.

(**Iz mučkovanja je vstrelil**) mladenič na Obestji pri Rodicah svojega tovariša, ko se je bil ta komaj iz Zagreba domov povrnil.

(**Iz radenskih toplic pri Radgoni**) se nam poroča, da so bile letos zopet dokaj dobro obiskane in da so nekateremu zdravje pospešile. Ali kaj pa v socijalnem življenji opazujemo? Gostov je najvež Slovancov, Italijanov, Madjarov — Nemcev zapusaj. Ia vendar je lastnik in voditelj te Slatine le na nemške in celo na ultranemške čamike naročen. Takih nenavrnih razmer se bodo že tudi slovenski topliški gostje prej ko prej naveličali.

(**Ameriškanski vinogradi**) okolo Brežic letos zopet dobro vspevajo, in to v vseh goricah, kjer imajo že kaj novih nasadov. Največjo množico „ameriškanskega" vina bode baje dobil bogat posestnik v Sromljah, čegar stalno hirališče je na Reki.

(„**Šulferajnska**" **šola na Slatini**) že zmirom prazna stoji. Ni čuda! Ljudstvo se brani te šole, kakor vrag križa. Ono hrepeni po slovenski šoli, „šulferaja" hoče le nemško imeti; ljudstvo želi poludnevni pouk, „šulferaja" celodnevni. Da bi že tolko (5—6) let prazno stoječe poslopje „šulferaja" rad občinam odšel, to radi verjamemo; kajti nlaj ima le škodo od poslopja. Mariborska kranjiška je tema „nebodistreba-društva, ki se v tujina perjem šopiri, 10.000 gld. na poslopje posodila, in od teh je treba obresti plačevati. Občine — tako se lepak želeli — mu bodo vsaj te obresti plačevale, namreč najmanjšino. Mi pa upamo, da slatinska Slovenca c. kr. deželni šolski svet ne bode tako zapustil, kakor je ministerstvo zapustilo ljutomerske Slovence.

(**Iz Rogatca**) nam poroča popotnik o velikih narodni mlačnosti v tem trgu tik hrvatske meje. Trtnarstvo tiči ali spi že celó v narodji historične uradniške in učiteljske nemškutarije. Čitalnico imajo menda v Rogatcu, kjer se baje tudi pevci vadbajo, ali do nje mi ni bilo mogoče priti, ker ni bilo doma dotičnega domoljuba, ki jo je vsel pod svojo streho in varstvo svoje. Njena moč pa že ni prodrla tedih se: rogaškega šentra; kajti na slovensko vprašanje mi je sosoda čitalnice dala omenjeno izvestje v nemškem jeziku.

(**Za ameriškanske trte**) se je mogoče zglasiti že tudi pri c. kr. okrajnem glavarstvu ptujskem do 1. okt. t. l.

(**Tečaji za selenc cepljenje ameriškanskih trt**) so bili letos — kakor poroča organ avstrijskega vinorejskega društva v Radcem — v Mariboru 16. junija, na Ptuju 30. junija in 1. julija in na Vidmu 16. julija. Vspehi so bili povsodi dobri. Za cepljenje po zimi pa zopet strokovnjaki, tudi Göthe sam, priporočajo z nova v les rezino in vkoreninjene trte ameriške marljivo cepiti. — O vspehih novih trtnih nasadov v treffkem okraji se je te dni prepričal deželni glavar štajerski z nekaterimi drugimi gospodi.

(**Iz Verlenja.**) Naše cognjagasno društvo bode v nedeljo dne 1. oktobra imelo skupšjo, pri kateri se bodo sešli nemčurji. Omenjenega dne se bodo pokazali isti Verlenjci, kateri so sovražniki naroda in katere je sram, da jih je rodila slovenska mati.

(**Severna ptica na jugu proti jugu letó**), tako dela tudi „Südmark", ki bode v nedeljo v Mariboru zborovati skušala, t. j. nekaj prenapetneže bode ta graška „sebodi je treba-marka" skušala v Mariboru zbobnati in 3 njimi bi šla spečajati se proti — slovenski Kamci, kar pa ni tako varno, zlasti če bode grdo vreme in če bodo „Südmarkovci" prevč hudomušni.

(**Za Levstarjeva valovanka knjiga**), ki so za prvence kdje, kakor Mačnikove, se je letos izrekle vsé okrajnih učiteljskih skupčin; zato se priskuje, da bodo potrjene od visokega ministerstva za šolsko rabo.

Druge slovenske novice.

(**Dijaško društvo „Radogoj"**) v Ljubljani se je stalno ustanovilo. Volilo predsednikom znanega domoljuba g. I. Hribarja. Društvo razpolaga že s precejšnjimi svotami, ker se mu dan na dan pridružujejo novi člani, ki naklonjo kar po 100 gld. prekoristnemu društvu.

(**Osobne vesti.**) Ženjski zavnatelj v Komoranu, polkovnik gosp. Vikter Kranje je promaščen v lacmost.

(**Notarski izpit**) je napravil dne 9. t. m. gospod Ivan Hudovernik, notarski kandidat v Kostanjevici. Čestitamo!

(**Kolonarska dirka**) iz Zagreba čez Celje v Ljubljano se je 14 bicikliatov, hrvatskih in slovenskih udeležilo. Prvi in najboljši kolesar (ljubljl. Slovenec Bohinjec) je potreboval nekaj čez 11 ur, da je predlirjal 200 kilometrov dolgo pot. Dobil je prvo darilo: svetinjo in 100 kron.

(**Cestnopolicijski red**) je izdala kranjska deželna vlada; velja pa le za državne ceste. Mi bi želeli, da bi se ta red izdal za vse ceste, da bi bil ob cestah zabit, in da bi zlasti cestarji imeli nalog, da se s tem res dobrim cestnim redom seznanijo vsi vozniki.

(**200 letnica Valvasorjeva.**) Iz Krškega se nam poroča: 19. sept. je 200 let, od kar je slavni kranjski zgodovinar v Krškem v svoji hiši (zdaj hiralnica, št. 85) svoje oči zatisnil. V ta namen je posebni odbor naročil spominsko ploščo, ki je že dogotovljena, in se bode vzidala v omenjeno hišo, toda že le v bodočem letu z večjo slavnostjo. To pa iz sledečih vzrokov: Treba je dotično hišo, darilo kranjega Iločevanja popraviti, kar letos ni bilo mogoče. Drugo leto se bode ob enem tudi temu krškemu dobrotniku postavil spomenik, ki letos tudi že ni bil dogotovljen, kakor se je sicer želelo. Ob enem se odpre v

bodočem letu nova mestna hiša (magistrat), ki je darilo gospe Hočevarjeve.

(**Za krško mestno godbo**) se je osnovalo posebno društvo s slovenskimi pravili. Kedar bodo ta potrjena in voljen stalni odbor, razpisal se bode natečaj za novega kapelnika.

(**Pri krški kmetijski podružnici**) je vložilo 156 malih vinogradnikov prošnje za podporo v svrho zavajanja svojih goric z ameriškimi trtami, da bi se jih podprislo iz tiste svote (2500 gld.), katere je kranjska kmetijska za bodoče leto v ta namen dovolila. — Veliko drugih prosilcev, za katere se kmetijska podružnica ni mogla zdirati, je pa vložilo na deželni odbor svoje prošnje.

(**Šolskim vrtnarjem na Kranjskem**) bode dala mesda v kratkem delala po 30 gld. nagrade za uzorne šolske vrte.

(**V Leskovcu in v Šentjurnju**) pri Krškem se je dovolil k obstoječim šolskim razredom še en vzporedni razred. V Šentjurnju bodo potrebno kolko sobo takoj priredili in vanjo postavili nove klopi, kakeršne je izumil g. učitelj Roman v Krškem.

(**S Trške gore pri Novem mestu**) se nam poroča, da ondi grozdje tako lepo kaže, kakor že vel let ne.

(**Družba sv. Mohorja**) šteje tudi letos nekaj čez 57.000 društvenikov.

(**V Komnu**) na Goriškem je umrl odlični domoljub slovenski, dekan Adolf Harmel. Na tem mestu in poej kot župnik v Šebreljah je bil neizmerno delaven za koristi slovenskega kmeta. Primerna je mladi duhovnik, bil je rojen v Idrij.

Druge avstrijske novice.

(**V Pragi**) je ministerstvo odredilo izjemno stanje in vstavilo posebne obravnave ter izdalo strožje naredbe glede zborovanj in javnih nastopov. — Zelo pomenljivo!

(**Na Ogerskem**), kjer ima vlada sploh slabo upravo, tožili so z nova letos o veliki pomanjkljivosti poštnih organov, kar je vzrok, da se je kolera ondi širila; kajti nered in neznanja najbolje pospešujeta širjenje kužnih bolezni.

(**Ogerskim škofom**) so poslali sv. oče pismo, v katerem svarijo pred nevarnostmi, katere prete katoliški cerkvi od ogerske vlade sama.

(**Nadvojvodinja vdova Štefanija**) se je nedavno mudila v Gradci. Bila je pri poroki imenitnega slov. grofa Kristalnika.

(**Dunajski župan**) se je zopet prihitel cesarskemu namestniku, in tako je prej zastalo vsako n-sporazumljenje zopet poravnano.

(**Zagreb brez škola.**) Kraljevi Zagreb, ki je imel znimom tri škole, je brez vis. cerkvenega pastirja; kajti že tretji in edini škof zagrebški z imenom Pavlešić je umrl. Da se Hrvatom tako godi, za to naj se ljubemirim Madjarom zahvalijo.

(**Kar je nam sveto, to je Madjarom prokleto.**) V nekaterih cerkvah na Ogerskem, so letos — po stari lepi navadi pač — cesarjev rojstni dan zapeli cesarko pesem. O kako se madjarski listi nad tem kažujejo, kako prekinjajo tiste duhovnike, ki so to dopustili. Če se je pa ta pesem, ki je nam Avstrijcem sveta, pela še celó v slovanskem jeziku, potem so pa kot gadje od jeze in sovraštva pihali. Kaj bode z zalo državo, če ima take podlinike?? —

(**„Brezvladni čas“.**) V kakolnem jeziku naj bodo javni napisi na ulicah? Kdo ima o tem odločevati? Občine ali vlada? To je dnevno vprašanje v Avstriji. Kdo ga more rešiti? V nekaterih slučajih si prisvaja to pravico vlada, v drugih slučajih pa pravi, da je to zič ne briga, da je dolačitev o tem samoupravna pravica občin. To je čudna zmešnjava! Domleva se nam, da živimo v sličnih časih, kakor jih je opeval nemški pesnik Schiller, ko je proslavljal Rudolfa Habsburškega in govoril o „brezvladnih časih“ pred njim. Tudi mi bi potrebovali sekiro in sedanjih korastij, in ta naj bi se vsedel na ministerski prestol.

(**Za nove učiteljiške v Osku**) je imenovan za ravnatelja madjarski profesor. Slovenci bodo pa dobili za ljubljansko učiteljišče najbrže nemškega ali nemškutarskega ravnatelja. Da bi se motili!

(**Hrvatsko protivladno časopisje**) trpi strašno preganjanje, uredniškom nalagajo kazen na kazen, tako, da morajo biti že vsled občutljivih denarnih glob uničeni.

(**V Galiciji**) so se vršili v navročnosti cesarja in vel. nadvojvod veliki vojaški manevri, o katerih se je cesar zelo pohvalno izrazil in pri tej priliki tudi Poljake pohvalil. — Zdaj se bodo pričeli manevri že na Ogerskem.

(**Slučaji kolere**) so ta in tam po svetu, v Galiciji, na Ogerskem, na Dunaji, v Italiji in dr.

Ogled po širokem svetu

(**Nadvojvoda Franc Ferdinand**) ki utegne postati naslednik našemu presvetlemu cesarju, potuje že vedno srečno okolu sveta. Vračaje se domu obišče najprej angleško kraljico.

(**Rusko vojno brodovje**) bode obiskalo francosko pristanišče, in tako rekoč vrnilo pohod francoskemu brodovju na Ruskem.

(**Velike vojaške vaje**) — manevre — so imeli Nemci v navročnosti cesarja samega tik francoske meje. Ker je bil navročen tudi italijanski kraljevič, to je Francoze zelo peklo.

(**Na Francoskem**) so letos že dokončali trgatev, ker so imeli ne samo toplo pomlad, ampak tudi poletje zelo toplo in ker imajo večinoma nove ameriškake, z našimi podlahtnemi trte, katere pa — kakor znano — veliko prej dozore! — In tega se lahko ušmo, kolika vrednosti bodo novi vinogradi že v tej zadevi za naše kraje.

(**Na Angleškem**) se bode gosposka zbornica zelo upitala, da ne bi obveljala postava „homerule“, s katero hoče modri in svobodoljubni ministerski predsednik Gladstone nesrečni irski poslanci do samostalnosti. Pri nas se pa lažiliberalci upirajo, kadar hočejo Nemanci kaj doseči, kar jim gre po naravnem in zgodovinskem pravu.

(**Rumunji**) v svojem kraljestvu lepo napredujejo; dobili so zdaj nov šolski zakon. Rumuni v Avstriji pa pod madjarskim jarmom stokajo.

(**V Braziliji**) preti nataja; vojno brodovje se je bilo vladi uprlo.

Dopisi.

Z miklavškega hriba. „Vaška reč ima svojo dobro stran!“ pravi pregovor in res je tako. Sivega puščavnika s Starega grada, izvalil je polom firme Schmidl & Comp. na beli dan, da je zagnati hišni hrlog in se oglasil pri Vas. Mene pa pohabljena roka. Malo se čudite, kaj ne gospod urednik? pa bogme, je tako! Ne mislite si pa, da sem se morda prevel rujnega vinca navlekel in me je potem to majalo, kakor stari cerkovnik zvon ter telebali ob tla, o ne. Hotel sem biti usmiljen Samaritan in pomagati drugemu na nogo. On je prišel kvišku, pa jaz sem moral nadi tega na tla in to tako čutno, da sem videl v temni noči marico, ki je obsegala le enkrat toliko tare, kakor navadno. Umeli me morda sedaj že ne bodete, kako prišlem do tega, pa pomaga naj Bog, že je človek „takelj nesreče“. Vidite, za Vas je pa to dobro. Sedaj sedim doma in premišljujem grešni ta svet ter piškem Vam, da boste dolali drugim mazavo in tako ni: Nesreče brez sreče!

Povedati Vam bi imel že oni dan, kako ste zjezili s svojim poročilom o konzisji na špitalskem pokopališči tistega raševetnadega „doktarja“, ki se za Keppo kliče, a tem, da ste povedali o njegovi lepi „mameri“ in kako ve on ceniti naše ekobičanske gospodarje. Sivo ste nekaj „najlepših“ zamolčali, a to ga nič ne tolaži. On mazi, ker sedi v cesarski kancelji, pa sme, kar se mu zljubi, že je prav ali ne. Vaaj tako je hotel poučiti konzisarja in postaviti nov paragraf tiskovnega zakona, a katerim bi bilo zabranjeno vsako beseđičenje o „Njega blagorodnosti dr. Keppi“. Konzisar mu je sicer povedal, da do sedaj so se smeli tudi ministri kritikovati, a gospod doktar Keppa tega zače umeti. Kaj njega brigajo ministri. Le njemu naj se ne gromi kratko Slovelko Ilvljenje. Saj je imel dosti sitnosti, da je kot rojen Slovenec priberil si toliko, da se sme sedaj podpisati za „Keppa“ mesto navadno slovensko Kepo. S tem postal je „tajč“ in mrzeti mora sorodne Slovence. Jaz bi Vam povedal že eno o gospodu dr. Keppi, kako zamreč je iskal kline, a našel kozi. Pa se bojim, ker bi Vi morda to zopet objavili in razburili tiveo dr. Keppi in morda celo prevzročili, da bi ga zadel mrtvoud, kajti pri njem je nevarno. Moja stara mati so mi pravili, da oni, kateri ima kratek vrat je tej sitnosti zelo podvržen. Zato pa bodem prihranil reje za drugi pot.

Jejmena, jejmena! Sulantov Lojzek, ta Vam jo bo zavdil. Kaj vraga, da ga ne pustite na miru. Tako dalečе ste gu spravili, da se ma celó kmetje posmehujejo. Hodil je kakor turški bog in kmetje so mislili, da je najmanj pol Celja njegova last, a Vi ste tako neusmiljeni, da pripovedujete, da ni vse zlato, kar se sveti. Pazite se! On Vas bo pogledal, kakor Mojzesova kača in po Vas bode.

Gospod urednik! kolera se blita. Kaj menite, bode li slavni zdravstveni svet celjski, potem pospraviti nesnago pred hišo Hermanovega Žandina v Gralski ulici, ali jo bode pustil v posebni kinč mesta Celja? Bode li ostrbel isti slavni zdravstveni svet tako potrebno klavnico, ali pa bode pustil pobijati i nadalje živino tako kakor v kaki vasi? — Gospod urednik, da bi bili Vi na miklavškem hribu, videli bi, kako krasne podgane, velike, ko mačke, se sprehajajo po zidovju in hodijo, ko so se najedle krvi in odpadkov pit. Voglajno ravno pri mostu, ko pridete izpod železničnega rova pod Straussom. Kaj ne je to prijetno? Vsako mesto se tudi ne more pohvalati s takimi livalicami. No, pa te Vam tako ne delajo sitnosti. Če pa bi Vas jele draditi, se pomelite k meni na grič, kjer Vam bode vedno rad odstopil kotič svojega briga

puščavnik z miklavškega hriba.

Iz Trbovelj. (Vsegamogočen Terpotitz.) Imeli smo volitev odborniko pri „hrutski zakladnici“. Volitev izvršila se je povsem Terpotitzu nepovoljno. Želel je pa že nadalje svoje pakovsko poveljniško obdržati, ktero ga ne ovira ubogo delavsko paro, po več let zlušnjuje drušine brez vzroka, iz zgolj osebne mržnje in zlobnosti iz dela odpuščati in jih tako po svetu razkropiti. Namenil je tedaj pri prvi seji novim odbornikom, da ima tudi on pravico voliti tri može. Zadaja dva moža (gg. Schweiger in Dolenc) sta morala toraj odstopiti, na katerih mesto je posodil Terpotitz dva svoja moža. Tretjega moža, kateri je tudi Terpotitzov vohun, izvoliti so pa morali vsled pritiska delavci sami. Posegla pa je menda neka druga roka vmes in čuda, pri drugi seji, dne 3. septembra, bila sta zopet oba ovržena odbornika in Terpotitz je pihal baje kakor gad. Surovčin ne gre v glavo, da bi že kdo drugi, razven njega, smel besedo govoriti in bi odpravil marsikatero krivico. — Skrb naro voljenih mož bodi, da se pri sejah vpelje slovenski jezik, da bode vsakdo razumel, kaj podpiše. V tolbenih slučajih volite domačega odvetnika, kateri bode v vašem duhu delal in pustite popolnoma dra. Schreya, po katerem je že imel marsikdo naših sinov nepotrebno tolevanje, škodo in krivice. Ne dovolite pa nikoli, da bi se stroški za izgubljene tožbe plačevali iz zakladnice; plača naj jih tisti, kdor je s svojo zlobnostjo tožbe zakrivil in to je Terpotitz sam.

Iz Mozirja. (Priporočilo naših domačih umetnikov podobarjev in pozlatarjev.) V Mozirji imamo družino, ki obstoji skoro iz samih umetnikov in umetnic. To je družina Cesarjeva. Matija Cesar je prav dober arhitekt t. j. inteloventelj oltarjev in sploh vsak stvarij, ki spadajo k notranji cerkveni opravi. Lepe oltarje je postavil pod kratkim časom v Mozirski farni cerkvi in v neki podružnici tukajšni. Sestra Ivana Cesarjeva je z bratom Matijem vrel izvrstna poslatarica in barvarica cerkvenih kipov.